

[Hartvig Frisch.]

den Betydning, det ærede Medlem lagde i dette Udtryk, for jeg kunde forstaa, at der kun skulde ligge det deri, at dette Hensyn kun gjaldt i det specielle Spørgsmaal om Spiritus. Jeg maa ærligt erkende, at der er mange andre Grene af Samfundslivet og Produktionslivet, hvor Hensynet til den folkelige Sundhed efter mit Partis Mening i lige saa høj Grad vil kunne føre til, at man fik en Samfundskontrol, hvor en saadan var fornøden. Jeg har gjort den Iagttagelse i den Debat, der herefter fulgte, at selve det Ord Planøkonomi, jeg nævnte, ligesom har faaet det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa en Del af Deltagerne, og det har bevirket, at de har grebet ind i Debatten her paa en Maade, som om de vilde sige: Vorherre bevares! Jeg kan ikke se rettere end, at man for det, som er sket med denne Produktionsgren, vel daarligt kan finde et bedre karakteriserende Udtryk end Ordet Planøkonomi. Vi har vel ikke noget Tilfælde inden for vort Samfund, hvor man i højere Grad har formaaet at lægge en ganske bestemt Plan baade for Produktion og Fordeling og Anlæggene, som jeg ogsaa omtalte i mit forrige Indlæg. Jeg tror derfor, man meget vel kan sige, at dette er et smukt Eksempel paa, hvorledes Planøkonomi i Ordets virkelige Forstand kan gennemføres paa en saadan Maade, at der baade gives Samfundet den Kontrol, som man maa ønske for Offentligheden, for Brugernes Skyld, og samtidig skabes Mulighed for en virkelig vel dreven Virksomhed.

Naar det ærede Medlem Hr. Steen saa uhyre stærkt fremhævede, at det udelukkende var Hensynet til Ædrueligheds-spørgsmaalet, for at man kunde have Herredømme over Produktionen, som var afgørende for det ærede Medlem, naar han kunde gaa med til den foreslaaede Ordning, kan jeg i og for sig godt indrømme, at dette Hensyn er meget betydningsfuldt. Men jeg vil ellers slutte mig nær til de Udtalelser, det ærede Medlem fremkom med angaaende Gæren, for ganske vist er Udgangspunktet dette med den frie Konkurrence, men ved at stille det Spørgsmaal: hvordan sikrer vi Forbrugerne paa bedste Maade? naaede det ærede Medlem til, at vi risikerede at faa en fri Trust, hvad der kunde medføre en stærk Risiko for Forbrugerne. Ud fra den Tankegang kom det ærede Medlem til den Slutning, at det var at foretrække at faa en Kontrol, og jeg kan egentlig ganske slutte mig til det ærede Medlems Udtalelser dette vedrørende. Men jeg synes i øvrigt, at de faldt ret nøje sammen med mine

Udtalelser, for Ønsket om en Kontrol vil igen sige, at man ønsker en Plan for en saadan Industri, saa at man kan beskytte Forbrugerne ved at sikre dem mod, hvad en fri Trust vilde kunne tillade sig.

Af forskellige Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller indflettede i sin Tale, fremgik det, hvilke Betragtninger han gjorde sig om Handelsministerens og min Klogskab. Ja, det ærede Medlem bemærkede, at den højtærede Handelsminister var „dog klogere end det ærede Medlem“. Bag dette „dog“ i det ærede Medlems Ord skjuler der sig en Trinstige, hvor man ser det ærede Medlem forsvinde nærmest et Sted oppe i Himmelen. Jeg maa sige, at jeg er egentlig skuffet, naar jeg saa staar her og skal svare det ærede Medlem, og det i en Sag, som har optaget mig stærkt sagligt, og som jeg har været dybt interesseret i, og naar jeg saa maa erkende, at der er ikke noget at svare det ærede Medlem paa, for man kan ikke give sig til at svare, naar det ærede Medlem som Begrundelse for, at Udbyttet ikke maa være ringe, siger, at der skal dog kunne foranstaltes en Indsamling her i Landet, og saadan noget. Det gør mig meget ondt, for over for den umaadelige Klogskab, som vi her maa se straae over os, vilde jeg meget gerne gaa til en Besvarelse. Jeg takker imidlertid for en Berigtigelse, det ærede Medlem kom med angaaende Udløbet af Maanedens, det takker jeg meget for. Men ud over den Bemærkning finder jeg intet i det ærede Medlems Tale, som det rent sagligt overhovedet er muligt at give en Besvarelse paa.

Hvad angaar det ærede Medlem Hr. Pürschel, saa fik vi af dette ærede Medlem nærmest den Fremstilling af Lovforslaget, at det betød en fuldkommen Ødelæggelse af denne Produktionsgren, det vilde dræbe Initiativet, Driften vilde lidt efter lidt blive ringere, og vi fik saa et Udtryk som „denne Plimsoller“. Ja, det er naturligvis en Spaadom, som det ærede Medlem kan fremsætte her, det er den Slags Ting, overfor hvilke man maa sige: Ja, saa maa vi vente og se. Jeg forstaaer jo nok, at Bemærkningen er fremsat ligesom truende i Retning af, at Loven ikke skulde gennemføres, men det er ganske ejendommeligt, at Tilskyndelsen til, at Lovforslaget er fremsat, er fremgaaet ved Henvendelser fra det paa-gældende Selskab. Det vilde være ganske ejendommeligt, om Forholdet virkelig var det, at et Selskab fremsatte Henvendelser om en saadan Lov og om Regulering, kan jeg sige, i Almindelighed, der skulde have